

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 46740**Nom:** Tècniques de laboratori i mètodes analítics en paleontologia**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2266 - Màster Universitari en Paleontologia Aplicada	Facultat de Ciències Biològiques	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2266 - Màster Universitari en Paleontologia Aplicada	Tècniques d'estudi en paleontologia	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ABELLA PEREZ JUAN

FERRON JIMENEZ HUMBERTO GRACIAN

MARTINEZ PEREZ CARLOS

RESUM

L'assignatura Tècniques de Laboratori i mètodes analítics es tracta d'una matèria essencialment pràctica confirmada per activitats de laboratori, que seran secundades per classes teòriques introductòries/explicatives. La matèria presenta la seqüència de treball pràctic en paleontologia així com la quantitat i qualitat dels mètodes i tècniques usats. L'assignatura se centrarà en les principals tècniques i mètodes de laboratori més habituals en paleontologia, incloent la preparació (fins que els materials estan llestos per al seu estudi o exposició), els diferents mètodes d'anàlisi i la interpretació i integració de les dades. L'assignatura inclou continguts específics sobre diferents tècniques d'extracció de macro i microfòssils: mètodes mecànics i mètodes químics, rentada i triat de mostres micropaleontològiques, tècniques de reducció de concentrats, realització de làmines primes i rèpliques, complementat amb tècniques microscòpiques (microscopi òptic i microscopi electrònic d'escombratge), difracció de raigs X, mètodes d'anàlisi isotòpiques. Mètodes d'anàlisi tomogràfic en paleontologia (CT i micro-CT scan, sincrotró), anàlisi i tractament de les dades derivades. Finalment, s'introduiran diversos mètodes analítics en paleontologia: morfometria geomètrica, Anàlisi d'Elements Finitos. Anàlisis estadístiques de dades en Paleontologia.

ica, Anàlisi d'Elements Finitos. Anàlisis estadístiques de dades en Paleontologia.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2266 - Màster Universitari en Paleontologia Aplicada

Aplicar el raonament crític i l'argumentació des de criteris racionals.

Assumir el compromís ètic i la sensibilitat envers els problemes mediambientals, el patrimoni natural i cultural.

Capacitat per a la comunicació i divulgació d'idees científiques.

Capacitat per a preparar, redactar i exposar en públic informes i projectes de manera clara i coherent, defensar-los amb rigor i tolerància, i respondre satisfactòriament a les crítiques que es puguem derivar de la seua exposició.

Conèixer, elaborar i manejar bases de dades georeferenciades d'elements del registre geològic i paleontològic, i els programes de representació i anàlisi espacial d'aquests elements.

Conèixer, entendre i extraure conclusions, aplicables al moment actual, sobre les crisis de diversitat biològica, les seues causes i conseqüències en el marc de l'actualisme.

Conèixer els principis fonamentals de l'anàlisi de fàcies en sistemes deposicionals continentals, transicionals i marins, i l'ús dels fòssils per a la interpretació paleoambiental del registre estratigràfic.

Conèixer i comprendre els esdeveniments biològics del passat, així com les zonacions, en el temps i en l'espai, de les biotes amb vista a establir la posició estratigràfica relativa de les roques sedimentàries de zones geogràfiques diverses.

Conèixer i comprendre en profunditat la naturalesa de la biodiversitat i les seues relacions ecosistèmiques tant en l'actualitat com en el passat.

Conèixer i entendre en profunditat la geologia regional d'Espanya i de zones perifèriques, i en particular de la Comunitat Valenciana, i conèixer detalladament les principals fites paleontològiques representades en els jaciments de la península Ibèrica i el nord d'Àfrica.

Conèixer i manejar amb destresa les tècniques de camp, laboratori i gabinet per a l'extracció, preparació, catalogació, reconstrucció digital, estudi i divulgació de microfòssils i macrofòssils.

Conèixer i manejar amb fluïdesa les divisions de l'escala de temps geològic i les escales bioestratigràfiques construïdes a partir de diferents grups de biotes del registre fòssil.

Conèixer la naturalesa del registre estratigràfic, les seues discontinuïtats, els cicles i esdeveniments, els diferents tipus de conques sedimentàries, els factors que en controlen el rebliment, les geometries tridimensionals resultants i les correlacions estratigràfiques.

Conèixer la naturalesa del registre fòssil en relació amb el procés sedimentari, les fases bioestratinòmiques i fossildiagenètiques del procés i els mecanismes de fossilització.

Desenvolupar les habilitats experimentals en el maneig de material i equips de laboratori en paleontologia.

Elaborar, d'una manera clara i concisa, tot tipus de memòries relacionades amb la temàtica paleontològica en l'àmbit oficial o professional (informes, subvencions, memòries d'impactes patrimonial, projectes d'investigació, etc.).

Posseir i comprendre coneixements que aporten una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o l'aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.

Projectar la inquietud intel·lectual i fomentar la responsabilitat del propi aprenentatge.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una manera que ha de ser sobretot autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpien aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpien comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Realitzar estudis, aplicant-hi els mètodes i tècniques necessaris per a conservar i gestionar el patrimoni paleontològic.

Recollir, representar i analitzar dades per a la interpretació i realització de cartografies geològiques i/o altres formes de representació (columnes estratigràfiques, talls geològics, etc.) amb vista a la seua implementació en informes, publicacions científiques o altres resultats.

Ser capaços d'accedir a eines d'informació en altres àrees del coneixement i utilitzar-les apropiadament.

Ser capaços d'aplicar l'experiència investigadora adquirida en tasques pròpies de la seua professió, tant en l'empresa privada com en organismes públics.

Ser capaços d'aplicar l'experiència investigadora adquirida per a iniciar el desenvolupament de la fase investigadora d'un programa de doctorat en temes relacionats amb la biodiversitat.

Ser capaços d'interpretar variables ambientals i ecològiques del passat a partir de l'estudi de les traces d'organismes del registre fòssil.

Ser capaços de planificar i gestionar els recursos disponibles, tenint en compte els principis bàsics de

qualitat, prevenció de riscos, seguretat i sostenibilitat.

Ser capaços de realitzar una presa ràpida i eficaç de decisions en situacions complexes de la seua tasca professional o investigadora, mitjançant el desenvolupament de noves i innovadores metodologies de treball adaptades a l'àmbit científic/investigador, tecnològic o professional en què es desenvolupa la seua activitat.

Ser capaços de treballar en equip amb eficiència en la seua tasca professional o investigadora, i adquirir la capacitat de participar en projectes d'investigació i col·laboracions científiques o tecnològiques.

Ser capaços de valorar la necessitat de completar la seua formació científica, històrica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica social i humana en general, assistint a conferències o cursos i/o realitzant activitats complementàries, i autoavaluar l'aportació que la realització d'aquestes activitats suposen per a la seua formació integral.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Tècniques de Laboratori

Tema 1. Tècniques d'extracció de macro i microfòssils:

- Mètodes mecànics i mètodes químics
- Rentada i triat de mostres micropaleontològiques
- Tècniques de reducció de concentrats

Tema 2. Preparació de mostres paleontològiques

- Làmines primes
- Levigats
- Frotis
- Seccions seriades orientades
- Obtenció de peels d'acetat en exemplars i en mostres mesoscòpiques
- Seccions polides i extracció mecànica bàsica amb percutor i ultrasons.

Tema 3. Iniciació a l'obtenció de rèpliques i motles

2. Tècniques microscòpiques i analítiques

Tema 4. Tècniques microscòpiques i analítiques

- Microscopi òptic i microscopi electrònic d'agranat
- Utilització de càmera lúcida i escanejats
- Tècniques de fotografiat específiques (blanqueig amb òxid de Mg; tractament d'imatges)

Tema 5. Tècniques Analíticas

- Difracció de raigs X
- Mètodes d'anàlisi isotòpiques.

3. Tècniques automatitzades i Metodes Analitics

Tema 6. Tomografia automatitzada

-Mètodes d'anàlisis tomogràfics en paleontologia (CT i micro-CT scan, synchrotron)

Tema 7. Anàlisi i tractament de les dades derivades:

-Segmentació

-Obtenció de lamines primes virtuals

-Models 3D i impressió 3D.

Tema 8. Mètodes analítics en paleontologia

-Morfometria geomètrica

-Anàlisi d'Elements Finites/Dinamica de Fluids Computacional.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	15,00
Laboratori	30,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes teoricopràctic:

- Lliçons magistrals amb presentacions per ordinador
- Treball personal presencial de casos pràctics
- Redacció d'informes amb guia del professor sobre casos pràctics
- Exposició i defensa pública del treball realitzat individualment i en grup
- Controls

Classes de pràctiques de laboratori-gabinet o informàtica:

- Introducció i planificació de cada pràctic
- Realització d'observacions, presa de dades, recopilació d'informació
- Ús de programari específic per a anàlisi de dades
- Anàlisi de dades paleontològiques

Treball individualitzat avaluable:

- Treball de laboratori
- Processat i tractament de les dades obtingudes mitjançant l'elaboració d'informes breus.
- Elaboració de materials i documents variis en activitats teórico-pràctiques
- Elaboració de memòries sobre continguts exposats
- Participació en grups de discussió dels continguts relacionats amb la matèria.

continguts relacionats amb la matèria.l>

AVALUACIÓ

- Exercicis pràctics i/o escrits que es realitzaren, de manera individual o en grup, al llarg del semestre per a l'avaluació contínua de les competències tècniques de l'assignatura.
- Assistència i aprofitament de les classes
- Informe de les pràctiques de laboratori-gabinet
- Desenvolupament d'un treball practique final que comprega tota l'assignatura i l'aportació de la qual a la qualificació final no podrà excedir del 50% del total

Ponderació de les activitats d'avaluació

- Desenvolupament de treball pràctic 50%
- Pràctiques de laboratori-gabinet 15%
- Memòries-Informes seminaris 10%
- Avaluació contínua 25%

e; contínua 25%

BIBLIOGRAFIA

- Leiggi, P. & May, P. (Editors), 1995. Vertebrate Paleontological Techniques (Vol 1) 366 pp. Cambridge University Press - Bernhard, K. 1965 Handbook of paleontological techniques. 852pp. Freeman - Green O.R. 2001 A Manual of Practical Laboratory and Field Techniques in Palaeobiology. 538 pp. Springer Netherlands - Hammer, A. & Harper, D. A.T. 2005. Paleontological Data Analysis. 368 pp. Wiley-Blackwell - Sutton, M.; Rahman, I. & Garwood, R. 2014. Techniques for Virtual Palaeontology. 208 pp. Wiley-Blackwell